

RUDAR

Celje - skladišče

D-Per
65/1988

5000013542,5

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

GLASILO KOLEKTIVA RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA
FRANC LESKOŠEK-LUKA, TITOVO VELENJE

LETO XXII

PETEK, 25. NOVEMBER 1988

ŠTEVILKA 5

29. november - dan republike

NAŠ SKUPNI ROJSTNI DAN

Povojni generaciji pripadam. Tisti, ki se je rodila in rasla v letih najbohotnejšega cvetenja naše domovine na račun bogatejših od nas. Pripadam tudi generaciji Titove mladine, vzgajane za lepši jutri, ki naj bi zrasel iz mračnega, nasilnega in krvavega včeraj. Tistega včeraj, ki ga moja generacija ni doživela, a naj bi ga kljub temu nikoli ne pozabila.

Moja generacija resnično ne ve in ne more vedeti, kako hudo je bilo živeti v prvi, stari Jugoslaviji in iz koliko žalostnih in tragičnih usod borcev in preprostih, miroljubnih ljudi je bila stkana druga, nova Jugoslavija.

Delovne zmage so bila naša darila tej Jugoslaviji za njene rojstne dneve. Bučne in razkošne proslave ob njih so državljanom kazale slavo in ponos socializma.

A slava je začela bledeti in vsi naši ideali so naenkrat postali popolnoma nestvarni.

Idealov nam v Jugoslaviji ni nikoli manjkalo in nam jih še prav posebej ne manjka sedaj. Vendar pa smo za pravo količino in - predvsem - vsebino besed sedaj dokončno izgubili vsako mero. Zastrafavanja, pozivi k nasilju, nespoštovanje in neupoštevanje drugačnosti v obnašanju in razmišljanju nas vse vračajo za desetletja v preteklost. Ne vem, ali je greh, če si upam pritrditi tezam zgodovinarjev, da je nezadovoljstvo, nestrinjanje s kompromisi, nesložnost, nepripravljenost na kompromise, kar vse je obstajalo leta 1918 ob "zedinjanju" jugoslovanskih narodov v skupno državo, obležalo v srcu vsakega od njih do danes.

Vse to je prekrilo milijon sedemsto tisoč žrtev nasilja, obljube in resnično verovanje v lepši jutri, ideale socializma, parole, ki naj bi pričarale srečno bodočnost večnacionalne skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti.

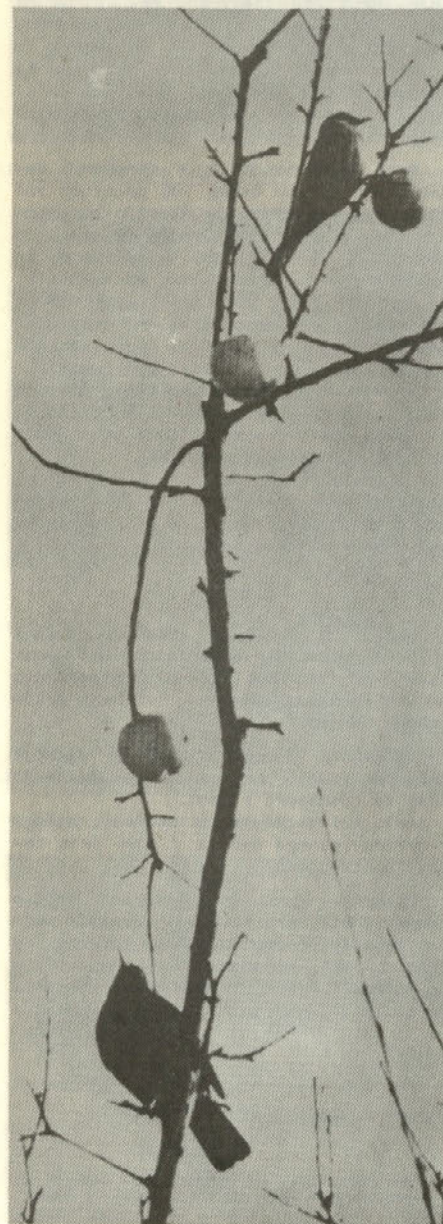
Ko je čas zacelil rane spomina na žrtve, ko so zrastle generacije brez spomina nanje, ko je na obljubljanje lepše, svetlejše prihodnosti začel padati mrak banalne vsakdanjosti, se je privid vsega idealnega razblinil.

Danes nas ob nekaterih "dogajanjih" v naši domovini spreletava srh in vprašujemo se, koliko je v množici izrečenih besed "resnic" in koliko "laži".

Je res ali ni, da so zborovanja v Sloveniji le borba za narodove in občečloveške pravice, za narodovo suverenost in zakonitost v družbenem življenju in ne protidržavne, protiarmijske in nacionalistične manifestacije?

Je res ali ni, da so ljudska zborovanja v ožji in širši Srbiji le oblika borbe za narodove in občečloveške pravice in ne demonstracije velikosrbskih hegemo-

Naprej na drugi strani!

NADALJNJA VSEBINA

(STRANI 2-5) Posameznika ljudstva - Nova temeljna organizacija RLV Zunanja dejavnost - Kazalci poslovanja OZD našega kombinata letos do oktobra - Izza zavihka • (STRANI 6-7) Ljudski ples - Revirska elektroenergetika in premogovništvo v slepi ulici - Ni prav, da vedno naprej rešujemo le najnujnejše stvari • (STRANI 8-10) V jami pred nami ni več vse temno - Energetska zmogljivost Jugoslavije - Dobili so medobčinsko priznanje in nagrado za inovacijo - Naš kombinat na 99. mestu - Portret - Zahvala - Imetnikom kaznic za deputat premoga • (STRANI 11-12) Šport, kultura, rekreacija - Ali je danes smiselno vzeti posojilo? - Nagradna križanka

nističnih apetitov?

Je res ali ni, da so vse demonstracije v naši domovini le izraz želja ljudi, da bi imeli delo in človeka vredno življenje, in obenem opominjanje ljudskih množic, da so izgubile potrpljenje in zaupanje v besede, ali pa so to le manifestacije hotenja enih, da bi nadvladali druge?

Je ali ni naša popravljena ustava, ki jo letos namesto velikih delovnih zmag - ki jih tudi še imamo, a se jih skorajda sramujemo slaviti - darujemo naši domovini za njen rojstni dan, res zagotovilo za naš lepši jutri? In to kljub temu, da smo se do nje dokopali po številnih sporih in ostrih besedah - ali pa prav zato!

29. november je rojstni dan naše domovine in naš skupni rojstni dan. Njemu v pozdrav tudi letos plapolajo zastave, a proslave so skromnejše, obrazi ljudi manj slovesni. "Vse najboljše" kličejo domovini z grenkobo v srcih, a tudi z upanjem, da bomo ob letu s ponosom slavili delovne zmage, nizali uspehe gospodarske in družbene reforme in da bomo tako - kar je predvsem važno - bogatejši za spoznanje, da je "jezno hrumenje množic najstrašnejši hrup sveta".

Nismo ptice selivke, zato ne moremo (in nočemo) drugam. Na svoji zemlji bomo ostali, preživeli zimo in pričakali novo pomlad!

Diana Janežič

Marjan Lipičnik

POSAMEZNIKA LJUDSTVA

Usoda se z nami poigrava, mogočen tok,
le kaj potem, če se ji na pot, v strugi
njenega mogočnega jezera postavi ubog kamenček;
le kaj potem, če je kamenčkov dvajset,-
mogočne skale bodo s svojimi širokimi rameni
ter komolci odrinile z lahkoto ves ta grušč,-
v silni reki je videti, da deročo in navidez slepo
usodo potiskajo semtertja prav te trdno zasidrane pečine;
in morja pljuska, vetrov skalitve, miru nikoli
ne najde peneča pot lesene barke, za obalo
navidez mirnega otoka, izza skal, visokih hribov,
kjer naj bi čakalo sestradane popotnike sočivje,
ljudstvo nežno, plahe lepote sanjarjenja prividov,-
ljudožerci, bojni klici, bobni, ropotanje,
ki ne škodi oddaljenemu Odiseju, - le pristanka
ni nikjer, široka smer v morju bode grobnica,
usedlina, na oceanskem dnu se pomnijo usode,
edinole resnično!

Ne glede na dramo, zaradi katere si v gneči, so zadnji sedeži najboljši.

Marjan Lipičnik - Čišča

Nova temeljna organizacija RLV Zunanja dejavnost

Kaj nam je o njej povedal njen vodja Desimir Jakelj?

"Delavci temeljnih organizacij našega rudnika Zunanje dejavnosti, Gradbene dejavnosti in Mizarske dejavnosti ter čistilke v delovni skupnosti rudnika Kopalnici so se letos spomladi na referendumu odločili za združevanje dela in

Desimir JAKELJ: "Po neuspešnem referendumu smo se z delavci veliko pogovarjali..."

sredstev v novi temeljni organizaciji rudnika Zunanji dejavnosti. Na prvem referendumu o tem se je večina delavcev bivše temeljne organizacije Zunanje dejavnosti izrekla proti združitvi v novo oziroma s temeljnima organizacijama Gradbeno dejavnostjo in Mizarsko dejavnostjo. Vzrok tega so bili predvsem neurejeni medsebojni odnosi delavcev in poslovanje ter izgube v temeljnem delu Gradbene dejavnosti, pa tudi vodstvo te temeljne organizacije je bilo deležno kritike.

Po neuspešnem referendumu smo se z delavci veliko pogovarjali, jim pojas-

nilo, da bomo združeni lažje in boljše zadovoljevali potrebe RLV po naših izdelkih in storitvah. Na drugem referendumu se je potem 54 odstotkov delavcev bivše Zunanje dejavnosti vendarle odločilo za združitev, 15. septembra pa smo novo TOZ tudi registrirali in organizirali, kot smo predvideli.

Naša sedanja Zunanja dejavnost zaposluje okrog 250 delavcev, razdeljena pa je na lesni obrat, ki šteje 80 delavcev, mizarski obrat, ki ima 40 delavcev, in gradbeni obrat, ki ima 115 delavcev in vključuje tudi čistilke; poleg teh obratov pa imamo še 15-člansko vzdrževalno skupino.

Pred združitvijo je v združenih dejavnostih delalo okrog 100 delavcev več kot sedaj. Torej se je število zaposlenih delavcev v združenih dejavnostih zmanjšalo; in to zlasti v gradbenem in mizarskem obratu, ker smo se odločili, da bo nova temeljna organizacija zadovoljevala predvsem potrebe RLV in drugih delov našega kombinata po storitvah teh obratov, dejavnost za druge pa omejila.

V prihodnjem letu nameravamo število zaposlenih delavcev še nekoliko zmanjšati. Zato delavcev, ki se bodo upokojili, ne bomo nadomeščali z novimi.

Ob tem moram poudariti, da ob reorganizaciji noben delavec ni bil postavljen na cesto, temveč so vsi dobili zaposlitev v okviru RLV.

Naš lesni obrat je vezan na skupni prihodek temeljnih organizacij RLV, prav tako tudi več kot polovica mizarskega obrata in nekaj manj kot četrtnina gradbenega obrata.

Dejavnost lesnega obrata je žaganje lesa za rudnik in nakladanje žaganega lesa za transport v jamo.

Delo v tem obratu je utečeno; naloge v okviru letnega načrta v njem brez težav izpolnjujemo.

Mizarski obrat 60 odstotkov svojih zmogljivosti izkoristi pri izdelavi raznih lesenih predmetov, ki so potrebni za delo v jami, občasno proste kapacitete pa ponudi tržišču; predvsem sprejema naročila za izdelavo stavbnega pohištva

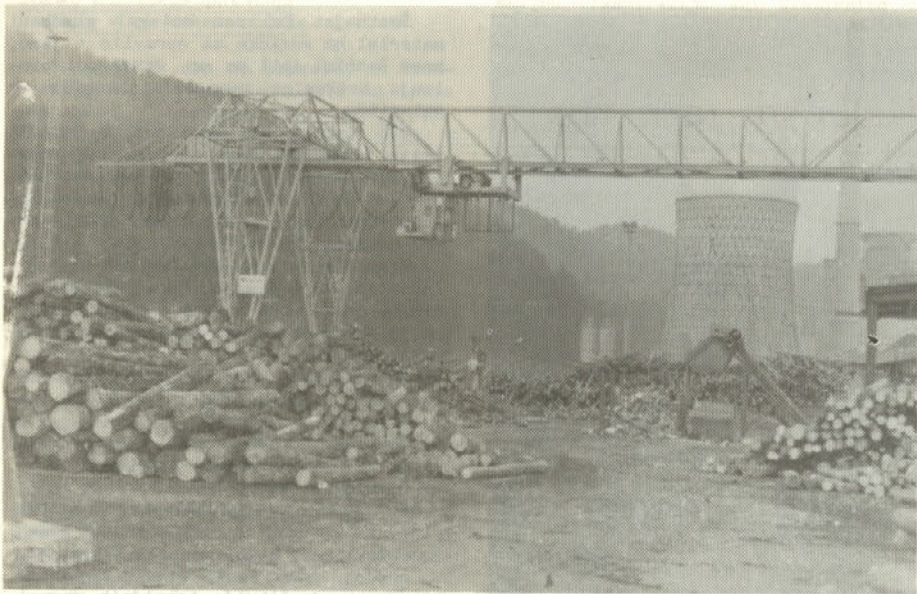
RUDAR - INFORMATOR, glasilo kolektiva sestavljene organizacije REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje

Za izdajanje glasila skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

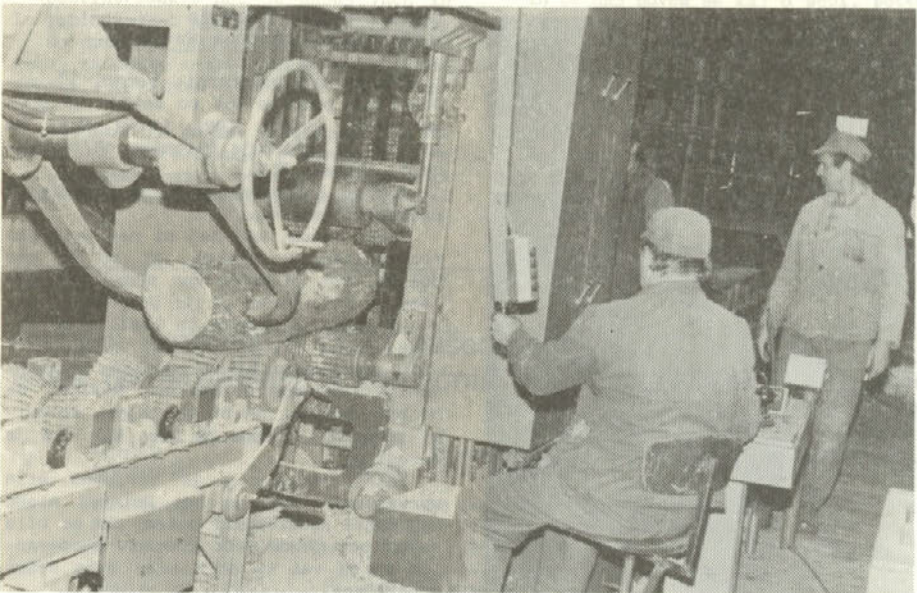
- delegacija samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij: Peter Rezman (RLV - J. mehanizacija) - namestnik Ivan Krejan (RLV - J. mehanizacija), Jože Kotnik (RLV - J. Pesje) - namestnik Polde Rober (RLV - J. Skale), TE Šoštanj - Zinka Moškon (namestnik Stane Lipnik), ESO - Alojz Iršič (namestnica Nada Fedran), SIPAK - Tatjana Knez (namestnik Roman Rebernik), APS - Franc Krajnc (namestnik Rudi Janič), Tiskarna - Marija Boruta, Družbeni standard - Jože Miričič (namestnica Dragica Pohar), Zavarovanje - Franc Špegel (namestnik Anton Krajnc), DSSS SOZD REK - Peter Klemenšek (namestnica Tanja Goljar);
- delegacija delavcev in njihovih stalnih sodelavcev pri glasilu: Konstantin Kuzmin (KPO SOZD REK - odgovorni urednik), Rafael Batič (DSSS SOZD REK - glavni in tehnični urednik), Diana Janežič (DSSS SOZD REK - novinarica reporterka) - nadomeščanje: Tatjana Hudomalj, Draga Lipuš (DSSS SOZD REK - novinarica lektorica), Vesna Šmergut (DSSS SOZD REK - tajnica in stavka glasila) - nadomeščanje: Eva Biškup, Irena Seme-Tirnančič (referentka za informiranje v TE Šoštanj) ter predstavnik OK SZDL Velenje Ljubila Savović.

Predsednik uredniškega odbora: Jože Kotnik • Naslov uredništva: Titovo Velenje - Rudarska 6 (II. nadstropje, soba 23 - telefon 855 231, interno 260)

Tiska DO Tiskarna REK Franc Leskošek-Luka, Titovo Velenje (Titovo Velenje - Štrbenkova 6, telefon 855 521, interno 301) • Glasilo prejemajo vsi člani kolektiva brezplačno • Izhaja po potrebi • Naklada 6 500 izvodov

Rudniška deponija lesa v Novih Prelogah je opremljena s sodobno mehanizacijo.

V lesnem obratu v Novih Prelogah imajo nov gater.

Material za transport v jamo je še treba nalagati na vozičke ročno.

v nanovo zgrajenih stanovanjskih objektih v Titovem Velenju.

Mizarski obrat ima dovolj dela za RLV in tudi na tržišču so njegove storitve in izdelki precej iskani.

V gradbeno delovno enoto spadajo betonarna, ki za potrebe RLV izdeluje razne betonske oblikovance, storitveni obrat, v katerem delavci razkladajo material, ki prihaja iz jame, in nakladajo gradbeni material za transport v jamo. Nadalje spada v to enoto manjša skupina remontnih delavcev zidarjev, ki imajo na skrbi vzdrževanje rudniških zgradb, cestišč in gradbišč.

V gradbenem obratu je tudi skupina čistilk, ki pospravljajo vse pisarniške prostore RLV in skrbijo tudi za urejenost parkirnih prostorov ter zelenic na preloškem in škalskem območju RLV.

Tudi za vse delavce v gradbenem obratu je dovolj dela.

V naši temeljni organizaciji je še strojna vzdrževalna skupina, ki skrbi za manjša popravila in sploh brezhibnost strojev žagarskega, mizarskega in gradbenega obrata."

S kakšnimi problemi se morate ubadati v vaši temeljni organizaciji?

"Ob združitvi je bila najbolj problematična Gradbena dejavnost. Dela je opravljala na več gradbiščih v Šaleški dolini in tudi zunaj nje, vendar pa veliko del ni opravila niti pravočasno niti kvalitetno. To tudi zato, ker je razna obrtniška dela oddajala tudi nesolidnim kooperantom in je potem prišlo do reklamacij, ki so metale slabo luč na vse njeno delo. Še sedaj dobivamo reklamacije za njena dela!

Ob združitvi je bilo sklenjeno, da bo bivši vodja Gradbene dejavnosti še naprej vodil gradbeni obrat, tehnične službe pa so bile precej zmanjšane.

Gradbeni obrat naj bi delal za RLV, vendar pa gradbinci še kažejo želje, da bi gradili ali adaptirali kaj izven RLV.

Kooperantov gradbeni obrat nima več, ker jih tudi ne potrebuje. Razveljavitve raznih pogodb z njimi so bile opravljene na lep način, ker se je, na srečo, vse to dogajalo jeseni, ko gredo vsa gradbena dela h koncu. Če pa bi bilo to sredi poletja, bi bilo verjetno precej vroče krvi.

Že na prvem referendumu se je večina delavcev Gradbene dejavnosti strinjala z združitvijo in tudi s predlogom, da bi delali predvsem za RLV. Nekateri pa so mislili, kot se je kasneje pokazalo, da bo lahko delo v gradbenem obratu tudi po združitvi potekalo po starem.

RLV je dal delavcem Gradbene dejavnosti že pred referendumom možnost, da se osamosvojijo kot delovna organizacija, a te možnosti niso hoteli izkoristiti. Sedaj pa se počasi navajajo na drugačen način dela."

Kakšni so načrti za delo Zunanje dejavnosti v prihodnje?

"Še naprej bomo delali za RLV. Prilagajali se bomo potrebam rudnika. V mizarskem obratu imamo še nekaj prostih strojnih kapacitet, zato bi bilo mogoče v njem pri primernem delu, recimo kakšni serijski proizvodnji, zaposliti nekaj rudniških invalidov.

Z najeto delovno silo pa v naši temeljni organizaciji ne bomo več delali.

Prezemali bomo le dela, ki jih zmoremo opraviti sami."

Kako so vrednotena dela in naloge, ki jih opravljate v vaši temeljni organizaciji?

"Dela in naloge, ki jih opravljamo, so vrednotena približno tako - ali pa malo slabše - kot v delovnih organizacijah zunaj REK, ki opravljajo sorodne dejavnosti.

Naši osebni dohodki so nekoliko pod republiškim povprečjem.

Ob združitvi smo se odločili, da bo delo v naši temeljni organizaciji vrednoteno tako kot drugod v RLV. Tako imamo sedaj v rudniku usklajene povprečke akordov, vrednost točke in dodatek za stimulacijo.

V primerjavi z osebnimi dohodki drugih delavcev v RLV so osebni dohodki v naši temeljni organizaciji manjši za okrog 30 odstotkov. Zato našim delavcem, ki so sposobni za delo v jami in imajo možnost, da se v njej zaposlijo, to omogočimo."

Še kaj o sebi povejte!

"V RLV sem se zaposlil spomladi leta 1963. Po upokojitvi vodje tedanjega rudniškega lesnega obrata sem prevzel njegovo delo, ob reorganizaciji RLV leta 1978 pa sem postal vodja temeljne organizacije Zunanja dejavnost.

Od upokojitve, ki si jo včasih že kar zaželim, me ločijo še tri leta dela.

Vseskozi sem vztrajal pri svojem poklicu - lesarstvu.

Sedaj se je obseg mojega dela res nekoliko razširil, a to me ne skrbi, ker so v naših obratih še strokovne službe, ki mi pomagajo pri delu.

V teh petintridesetih letih mojega dela v RLV se je lesni obrat RLV nekajkrat preselil; najprej iz Škal v stare Preloge, lani pa v Nove Preloge.

Sedaj imamo v lesnem obratu tudi primerno žagarsko opremo; z njo se da kvalitetno delati, pa tudi delavcem se pri delu ni treba toliko naprezati, kot so se morali pri delu s staro opremo.

Pri delu mi je bilo vedno vodilo, da je treba delavcem zagotoviti delo.

Vselej sem si prizadeval, da bi imel do dela in do sodelavcev takšen odnos, da bi vsakemu lahko odkrito pogledal v oči.

Trdim, da mora vodstveni delavec prisluhniti potrebam in težavam delavcev v delovnem kolektivu, ki ga vodi, in jim pri reševanju problemov - pa ne samo delovnih, temveč tudi drugih - pomagati."

Kako pa se v novi temeljni organizaciji Zunanji dejavnosti počutijo delavci?

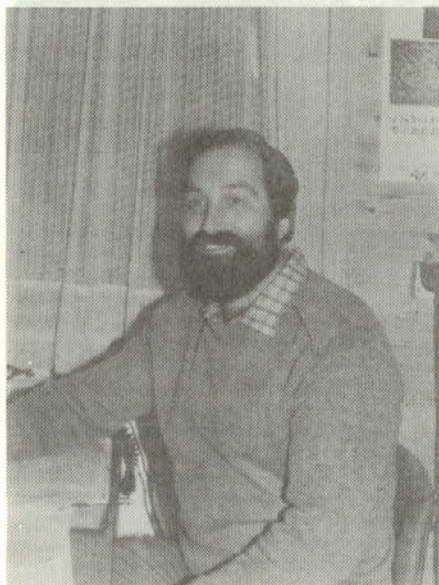
O tem so nam trije izmed njih povedali tole!

Ivan Pocajt,
skladiščnik v
lesnem obratu:

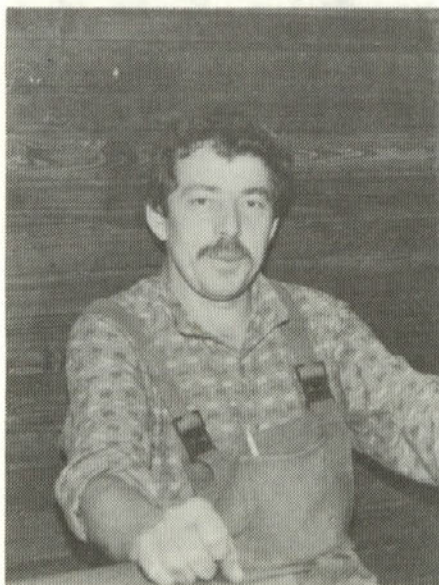
"Leta 1966 sem se zaposlil pri težakih delih v lesnem obratu RLV. Od takrat je rudniški lesni obrat doživel nekaj reorganizacij, a velikokaj se zaradi njih, vsaj zame, v njem ni spremenilo.

Ivan POCAJT

Janko ZUPANČIČ

Stanko KUTNJAK

Šestnajst let sem nalagal gradbeni material na vozičke za spravilo v jamo, pred šestimi leti pa so me zaradi obolenja hrbtnice premestili k delu v skladišču.

Nič čudnega ni, da mi je v tolikih letih težakega dela zdravje odpovedalo, saj delo na žagi je res naporno. Več let smo ves material za jamo nalagali ročno, šele kasneje smo dobili nekaj nakladalnih strojev.

Nikoli pa nisem pomislil, da bi si iskal delo kje drugje. Rekel sem si, da bom tukaj za kruh in vodo že zaslužil, pa je potem še za kaj drugega ostalo nekaj denarja.

Za menoj so dobri in slabi časi. Zelo slabo je bilo pred leti, ko je zastala prodaja premoga. Takrat nas je bilo strah, da bomo ostali brez dela, a se je za nas vse srečno izteklo.

Do upokojitve imam še dvanajst let.

V lesnem obratu letošnja reorganizacija ni povzročila posebnih sprememb; vsak takih ne, ki bi meni bile poznane.

Precej imamo sedaj mladih delavcev, kar pa z združitvijo temeljnih organizacij verjetno nima nič skupnega."

Janko Zupančič, delovodja v betonarni gradbenega obrata:

"Imamo dve betonarni: večjo, ki zadovoljuje potrebe RLV po betonu in prodaja nekaj betona tudi izven RLV, in manjšo, ki izdeluje betonske oblikovance za potrebe RLV.

V obeh betonarnah nas je zaposlenih osemnajst delavcev.

Težko rečem, kaj naj bi nam prinesla reorganizacija. Mislim, da bo za nas boljše, kot je bilo, ker sedaj več delamo za RLV. Sicer pa je betonarna vseskozi dobro poslovala in kvalitetno delala.

O poslovanju bivše temeljne organizacije Gradbene dejavnosti mislim, da bi bilo boljše, če bi vsi njeni dolžniki poravnali račune za vse, kar jim je naredila.

Nekaj reklamacij je verjetno bilo upravičenih, vse pa ne. Delavci nismo kaj dosti razmišljali o tem, da so bila razna obrtniška dela predana kooperantom in da vsa ta dela niso bila dobro opravljena.

Nam, gradbincem, je združitev okrepila občutek socialne varnosti. Sedaj namreč imamo zagotovljeno delo, prej pa se ni za vse delavce točno vedelo, kje in kaj bodo delali. Res nas je v gradbenem obratu sedaj nekaj manj, kot nas je bilo, a za vse, ki so morali naš delovni kolektiv zapustiti, se je našlo delo v okviru RLV.

Z osebnim dohodkom sem bil vedno zadovoljen, le zadnje tri mesece nisem. Kaže, da v temeljni organizaciji Zunanji dejavnosti delo ni vrednoteno stvarno. Za prejšnji mesec je nekdo za nas v betonarni preprosto zmanjšal povpreček akorda s predlaganih 117,5 na 116,2 odstotka. Tokrat se je kaj takšnega pripetilo prvič, vzroka za to pa ne poznam.

V betonarni so sedaj z osebnimi dohodki zadovoljni tisti delavci, ki imajo možnost, da opravijo še kakšno uro nadurnega dela. A takih delavcev ni veliko in še zanje so priložnosti za nadurno delo zelo redke. Zadovoljiti se bomo torej morali s tem, da imamo delo dovolj za redni delovni čas. In v betonarni dela res imamo dovolj in ga bomo še imeli, dokler bodo v RLV odkopavali premog."

Stanko Kutnjak, skupinovodja montaže v mizarskem obratu:

"Leta 1974 sem se zaposlil v zunanjem obratu RLV, od leta 1978 do letos sem delal v temeljni organizaciji Mizarski dejavnosti, sedaj pa spadam v temeljno organizacijo Zunanjo dejavnost. Tako so potekale reorganizacije, jaz pa si vseskozi slušim kruh z obdelavo lesa; sedaj že več let kot skupinovodja montaže stavbnega pohištva v stanovanjskih blokih in drugih objektih v izgradnji ali adaptaciji.

Letošnja združitev temeljnih organizacij v novo temeljno organizacijo RLV Zunanjo dejavnost delavcem v mizarski delavnici ni ničesar spremenila; le nekaj delavcev si je poiskalo delo drugje, kjer imajo boljše osebne dohodke kot tukaj.

V mizarskem obratu zaslužimo sedaj po 80 milijonov starih dinarjev na mesec, kar pa je premalo za življenje v našem mestu ob Paki. Nekaj delavcev je zato odšlo delat v jamo, nekaj pa k zasebnikom.

Odšli so samo proizvodni delavci, režijski pa so vsi ostali.

Šestintrideset nas je sedaj vseh in le petindvajset nas proizvaja.

Od spomladi delamo večinoma za RLV, nekaj za druge organizacije našega kombinata, za izven kombinata pa skoraj nič.

Za jamo na primer izdelujemo lesena sidra za učvrščevanje premogovih sten in nasajamo razno orodje. Poleg tega sedaj izdelujemo predelne stene za te-

meljno organizacijo RLV Klasirnico in strop v Mayerjevi vili v Šoštanj. Pa po pisarnah v kombinatu popravljamo pohištvo. Delat pač gremo tja, od koder nas pokličejo.

Kolikor vem, naj bi v kratkem dobili tudi naročilo Slovenijalesa za nekaj serijskih izdelkov. Upam, da ga bomo res dobili, saj bi radi delali. Vsi smo kvalificirani mizarji - le dva sta polkvalificirana.

Sposobni smo prevzeti tudi zahtevnejša dela, saj takšna dela smo včasih že uspešno opravljali.

Tudi naši režijski delavci so sposobni delati več, kot delajo zdaj, ko zadovoljujemo le potrebe RLV.

Verjetno nam je tudi vsem jasno, da bomo imeli boljše osebne dohodke le, če bomo več delali.

Na zadnjem zboru delavcev smo slišali, da imamo sedaj letni količinski delovni načrt postavljen v kubičnih metrih lesa za predelavo, ne pa - kot še nedavno - v izdelkih za izdelavo. Ne vem, zakaj je sedaj tako in kaj to pomeni.

In če naj povem še kaj o sebi, potem naj povem, imam družino - ženo in dva otroka; mlajši sin je prvošolček, starejši sin obiskuje 8. razred osnovne šole, žena pa je zaposlena pri kontroli proizvodnje televizijskih aparatov v Gorenju.

Žena je zadovoljna s organizacijo dela v Gorenju in tudi s svojim osebnim dohodkom." /Draga Lipuš/

Izza zavihka

Letos bo Republika bolj klavrno pihala v svečke na svoji jubilejni torti. Dajejo jo vse mogoče bolezni. Njihov spisek je že kar predolg. "Zdravniki" se živčno dogovarjajo, katere njene bolezni bi se najprej lotili in kako.

Dovolite, da uporabljam to metaforiko še naprej in rečem, da zdravniki niso vsemogočni; da se sploh ne da zdraviti brez sodelovanja bolnika. Sicer pa je pri nas že vse znano: poznamo bolnika, poznamo zdravnike, poznamo zdravila - vse to je treba spraviti le v neko pravilno medsebojno razmerje, pa bo...

Kaj ni to enostavno?

Še zdaleč ne! Predvsem zaradi tega ni, ker mi, mali ljudje, nekako ne vidimo svoje vloge v tem bolečem zdravljenju. Iz dneva v dan čutimo večje težave in s tem, da jih trpimo, mislimo, da smo storili dovolj. Pa smo res? Najbrž ne.

Ko sem zadnjič pisal o obravnavi rezultatov tričetrtletnega poslovanja in dela našega rudnika, sem nekaj črnila porabil na račun tega, kako nam drugi določajo, ali smo pozitivni ali ne. A medtem je že vse postalo znano: gospodarili smo dobro!

Kazalci poslovanja OZD našega kombinata letos do oktobra - v milijonih dinarjev!

OZD	Kazalci poslovanja	CELOTNI PRIHODEK	PORABLJENA SREDSTVA	AMORTIZACIJA	DOHODEK	OBVEZNOSTI IZ DOHODKA	OSEBNI DOHODKI + SPLOŠNI DEL SKUPNE PORABE	SKLAD SKUPNE PORABE ZA STAN. POTREBE	DRUGI SKLADI	POVPREČNO ŠTEV. ZAP. DELAVCEV
RLV	DOS. do okt. '88	185 278	78 543	16 005	106 735	33 745	69 329	1 525	2 136	5 371
	DOS. do okt. '88/87	300 %	192 %	213 %	508 %	271 %	276 %	824 %	1 310 %	98 %
	DOS. do okt. '88/plan '88	61 %	61 %	62 %	61 %	64 %	67 %	17 %	21 %	
TEŠ	DOS. do okt. '88	54 774	32 741	11 597	22 033	13 018	7 864	647	504	734
	DOS. do okt. '88/87	233 %	149 %	243 %	1 374 %	308 %	286 %	513 %	560 %	101 %
	DOS. do okt. '88/plan '88	62 %	62 %	93 %	62 %	65 %	66 %	80 %	18 %	
ESO	DOS. do okt. '88	32 239	20 207	1 705	12 032	2 384	7 670	506	1 472	789
	DOS. do okt. '88/87	209 %	204 %	308 %	218 %	108 %	282 %	389 %	329 %	102 %
	DOS. do okt. '88/plan '88	98 %	105 %	124 %	88 %	98 %	93 %	103 %	59 %	
Sipak	DOS. do okt. '88	9 183	4 659	425	4 524	928	2 269	128	1 199	211
	DOS. do okt. '88/87	357 %	320 %	287 %	405 %	327 %	341 %	457 %	869 %	96 %
	DOS. do okt. '88/plan '88	124 %	110 %	94 %	142 %	117 %	120 %	88 %	335 %	
APS	DOS. do okt. '88	5 559	2 748	161	2 811	640	1 989	57	125	198
	DOS. do okt. '88/87	156 %	125 %	82 %	205 %	188 %	273 %	90 %	53 %	103 %
	DOS. do okt. '88/plan '88	78 %	70 %	40 %	88 %	109 %	90 %	35 %	48 %	
TISK	DOS. do okt. '88	1 585	963	70	622	123	383	24	92	60
	DOS. do okt. '88/87	242 %	235 %	304 %	254 %	176 %	262 %	400 %	400 %	79 %
	DOS. do okt. '88/plan '88	105 %	97 %	86 %	122 %	83 %	135 %	114 %	161 %	
DSSS REK	DOS. do okt. '88	2 390	581	85	1 809	198	1 459	152	152	154
	DOS. do okt. '88/87	284 %	309 %	293 %	276 %	155 %	295 %	475 %	475 %	100 %
	DOS. do okt. '88/plan '88	72 %	83 %	85 %	69 %	75 %	66 %	103 %	103 %	
Zav.	DOS. do okt. '88	1 209	134	2	1 075	105	847	123	123	90
	DOS. do okt. '88/87	313 %	462 %	2	302 %	167 %	305 %	769 %	769 %	107 %
	DOS. do okt. '88/plan '88	72 %	141 %	100 %	68 %	84 %	62 %	135 %	135 %	
Družb. stand.	DOS. do okt. '88	7 560	5 901	276	1 659	194	1 463	2	2	190
	DOS. do okt. '88/87	252 %	276 %	238 %	194 %	126 %	296 %	1 %	1 %	98 %
	DOS. do okt. '88/plan '88	87 %	95 %	97 %	67 %	67 %	71 %	13 %	13 %	
REK SKUPAJ	DOS. do okt. '88	299 777	146 477	30 326	153 300	51 335	93 273	3 162	5 530	7 797
	DOS. do okt. '88/87	268 %	185 %	227 %	469 %	257 %	279 %	524 %	430 %	99 %
	DOS. do okt. '88/plan '88	66 %	67 %	74 %	65 %	66 %	70 %	29 %	35 %	

/DOS. do okt. '88/87 pomeni primerjavo dosežka letos do oktobra z dosežkom v enakem obdobju lani, DOS. do okt. '88/plan '88 pa primerjavo dosežka letos do oktobra z načrtovano postavko za lani celo leto - z upoštevanim rebalansom (uravnotežitvijo) načrtovane postavke zaradi spremenjenih gospodarskih razmer pri RLV, TEŠ, DSSS REK in Zavarovanju/

Moram reči, da mi je bilo kar prijetno, ko sem slišal, da zadnje povečanje naših osebnih dohodkov ni zgolj posledica odločitev ZIS, kot sem zadnjič namigoval, ampak predvsem rezultat našega dobrega dela!

Ob hkrati slišanim zagotovitvi, da bo za nas tudi v bodoče merilo za dobro plačo predvsem dobro delo, ne pa odloki ZIS, me je kljub izredno slabim časom prevzelo nekaj svetlega optimizma za prihodnost.

Čuti se že tudi mladostna zagnanost "novih kadrov", saj z izrazito metodo javnega dela vlivajo v ljudi poleta in občutek, da niso zgolj anonimni čakalci izboljšanja, ampak tvornici sodelavci v prizadevanju zanj.

Ko je beseda ravno pri "novih kadrih", pa nikakor ne moremo mimo "starih kadrov", ki bi jih nekateri radi kar na tiho izločili med staro šaro kot del iztrošenega stroja; vsaj tako je bilo moč razbrati iz uvodnega članka našega zadnjega Informatorja.

Mislím, da je za generacijo, ki se v tem obdobju poslavlja - pač zaradi časa, ne zaradi nesposobnosti, ostalo opravljenega zelo veliko dela!

Neglede na posledice klasične proizvodnje, predvsem ekološke, je treba vedeti, da je ta generacija dosledno izvršila planske naloge, ki si jih je hočeš nočeš zaradi družbenih zahtev morala naložiti.

Seveda pa spoznanja o posledicah klasične proizvodnje, ki je bila usmerjena predvsem v količino, terjajo, da v prihodnje v naši energetiki posvečamo vso pozornost kakovosti proizvodnje premoga in električne energije, merilo katere pa sta njuna cena in uspešnost izvajanja zastavljenih ekoloških sanacijskih programov.

Vendar če na vse, kar nas pesti, malo pozabimo, bomo uvideli tudi, da so naši dosežki kljub vsemu zelo pomembni in spodbudni in da si zato ob dnevu Republike lahko čestitamo in zaželimo sebi in drugim še veliko nadaljnjih uspehov in sreče.

Peter Rezman

Marjan Lipičnik

LJUDSKI PLES

Ples, ples, melodija, doživetje,
vse se vrtil kot predici navijalo,
krila se zvrtničijo do kit,
tako vihravo plešejo "devojke".
V kolo in okoli, rdeče se pobliskne,
z belo rišejo vrtinci naokrog,
ramena dol, poskok in dvokorak,
kolovodja se razpre in povede s
pesmijo
spet novo mavrico nasmejanih ust;
grlena petja, kot bi se pričela
v ozadju in bi jih dopolnil šele
odjek
iz branika moških prs, ožilja
se prepletajo v zraslih mišicah,
nov nalet in skok; višje, kdo
najvišje!?

Naj vztrepetajo njih drobna srčeca
ob sladki misli na tolikšno možatost;
zagodli bodo godci in smeh bo meh
nadel,
ko dekleta bodo pela: "V slovo!
Ženita se! Za letino in mlacev! Vrlim
fantom!"

S skupne seje predsedstev občinskih sindikalnih svetov Velenje in Trbovlje v Trbovljah

REVIRSKA ELEKTROENERGETIKA IN PREMOGOVNIŠTVO V SLEPI ULICI

Člani predsedstva velenjskega občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije, predsednik konference osnovnih organizacij zveze sindikatov našega kombinata Tomo Jurčec in predsednik konference osnovnih organizacij zveze sindikatov RLV Jože Kožar smo v petek, 18. novembra, v Trbovljah sedli za skupno mizo s člani predsedstva trboveljskega občinskega sveta ZSS in Karlom Obrčem, predsednikom

konference osnovnih organizacij zveze sindikatov REK Edvard Kardelj, seje pa sta se udeležila še sekretar medobčinskega sveta ZSS Celje Franci Vrtnjak in predsednik medobčinskega sveta ZSS Trbovlje Ciril Umek.

Na dnevnem redu te skupne seje je bila le ena točka, in sicer pogovor o težavah revirske elektroenergetike in premogovništva.

Zgoraj, na prvi sliki, od leve proti desni: predsednika občinskih sindikalnih svetov Roman Oberč (trboveljskega) in Mira Videčnik (našega) ter Tomo Jurčec, predsednik sindikalne konference našega kombinata, med skupno sejo. Na tej, drugi sliki pa vidimo še nekaj udeležencev skupne seje občinskih sindikalnih svetov.

Pred sejo smo si gostje iz Titovega Velenja ogledali proizvodnjo v trboveljski Iskri temeljni organizaciji Tovarni polprevodnikov in se s predstavniki sindikalne organizacije 700-članskega, pretežno ženskega delovnega kolektiva te tovarne pogovarjali o njenih težavah, proizvodnih uspehih in možnostih nadaljnjega razvoja. Zatem smo se s kratkim sprehodom skozi revirski muzej v Trbovljah seznanili z zgodovino in razvojem treh zasavskih občin - to je Trbovelj, Zagorja in Hrastnika. Nato pa smo si ogledali še stalno razstavo del priznanega slovenskega kiparja Stojana Batiča, ki je nekaj časa živel in ustvarjal tudi v Trbovljah.

Na skupni seji, ki je sledila ogledom, je gospodarski utrip trboveljske občine uvodoma predstavil predsednik občinskega sindikalnega sveta Trbovlje Roman Oberč. Povedal je, da je v REK Edvard Kardelj, ki ga sestavljajo delovne organizacije, locirane kar v sedmih občinah, zaposlenih 6 400 delavcev in od tega polovica v trboveljskem delu kombinata. Nadalje pa je dejal še tole!

Letos do oktobra je trboveljsko gospodarstvo izkazalo za 14,3 milijarde dinarjev izgub; od tega Rudniki rjavega premoga 4,3 milijarde in Termoelektrarna Trbovlje 2,2 milijarde dinarjev.

Poleg negativnih finančnih rezultatov so največje težave revirskega rudarsko-elektroenergetskega kombinata še velika nelikvidnost, povečanje zaloga odkopanega premoga ter nedogovorjen način pokrivanja izgub znotraj sistema elektrogospodarstva in premogovništva Slovenije.

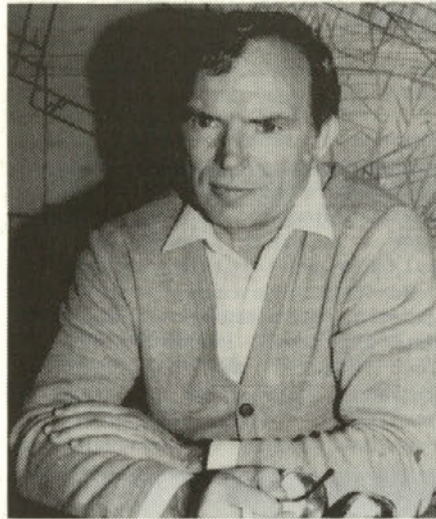
Sindikalni aktivisti v REK Edvard Kardelj si še posebej prizadevajo najti ustrezna druga dela za delovne invalide, ki jih je v tem kombinatu okoli 700, in sploh zagotoviti socialno varnost za zaposlene delavce v kombinatu. Ob tem pa se vedno bolj resno morajo vpraševati, ali bo jutri še delo in za koliko delavcev.

Rešitev nastalega zapletenega družbenogospodarskega pločaja v revirjih vidijo revirski delavci v jasni opredelitvi stališč republiških organov, posebno skupščine SR Slovenije in njenega izvršnega sveta, do razvoja elektroenergetike in premogovništva do konca tega stoletja in v zagotavljanju pogojev za uresničevanje tehle štirih razvojnih usmeritev REK Edvard Kardelj:

1. pokrivanje rastočih potreb po električni energiji v Sloveniji z nacionalno-gospodarskega vidika ob ekonomsko najugodnejših pogojih,
2. kontinuiteta odkopa premoga in proizvodnje električne energije v Zasavju,
3. socialna varnost zaposlenih delavcev in njihovih družin,
4. ekološka sanacija zraka v Zasavju z uvedbo daljinskega ogrevanja iz termoelektrarne Trbovlje, očiščenje voda in sanacija prizadetih površin zaradi rudarjenja.

Podrobneje je težavn položaj REK Edvard Kardelj prikazal sekretar trboveljskega občinskega sindikalnega sveta Ljubo Cvar. Dejal je, da so se vse tri revirske občine razvijale ob premogovništvu in elektroenergetiki, da je slovenska družba do nedavnega podpirala razvoj teh dveh dejavnosti in v njuno modernizacijo vložila veliko materialnih sredstev, njen sedanji mačehovski odnos do njiju pa kaže, da ta politika ni bila dolgoročno načrtovana.

NI PRAV, DA VEDNO NAJPREJ REŠUJEMO LE NAJNUJNEJŠE STVARI

Franc Puc, glavni inženir razvoja RLV, za naše glasilo

"Svoj rudarski poklic sem začel opravljati v Bosni - v rudniku Kakanj, ker me je ta delovna organizacija v času mojega študija štipendirala.

V svoj domači kraj Velenje sem se vrnil leta 1968 - doma sem namreč iz Kavč - in se zaposlil v Rudniku lignita Velenje. To so bila tista leta, ko je bilo premogovništvo v veliki krizi in so zato tudi osebni dohodki v tej panogi bili zelo mali. To je bil tudi poglavitni vzrok, da sem iz rudnika Kakanj odšel in po srečnem naključju dobil zaposlitev doma, v velenjskem rudniku.

V RLV sem najprej bil poslovodja v jami Zahod, nato vodja hidrogeološkega oddelka, potem pa sem prevzel dela in naloge vodje jamomersko-hidrogeološke službe, sedaj pa dela in naloge glavnega inženirja razvoja.

Razvojni sektor skupnih služb rudni-

Morebitne zahteve po nenadni in radikalni preusmeritvi 6000-članskega delovnega kolektiva REK Edvard Kardelj - je poudaril - bi bil velik šok za gospodarstvo občin, v katerih delavci REK Edvard Kardelj živijo in delajo. Glede na to pa je pozval sindikalne aktiviste in vse delavce našega kombinata, da podprejo zahteve revirskih rudarjev in njihove težave pomagajo stvarno prikazovati slovenski javnosti.

Temu pozivu k solidarnosti in sodelovanju se je pridružil tudi predsednik medobčinskega sindikalnega sveta Trbovlje Ciril Umek in dejal, da morata oba slovenska REK zgraditi mehanizme boljšega medsebojnega obveščanja in skupnega nastopanja pred slovensko javnostjo, v republiškem svetu ZSS in tudi v organih elektrogospodarstva in premogovništva Slovenije, ki imajo prav tako premalo posluha za težave rudarjev.

O usodi rudarjev bojda odločajo povsod drugje, le v obeh REK, kjer rudarji dela-

ka igra pomembno vlogo pri pridobivanju premoga, saj gredo vsi novi rudniški razvojni projekti oziroma programi tudi skozi naše roke. Študijski oddelek, recimo, dela na področju razvoja novih podporij in tehnologij za pridobivanje premoga.

Velika in pomembna prihodnja naloga na našem delovnem področju je tudi zapolnjevanje jamskih odkopnih prostorov z emulgatom oziroma transport elektrofilitrskega pepela v jame rudnika. S tem bomo veliko pripomogli k razreševanju ekoloških problemov, ki jih imamo z elektrofilitrskim pepelom. Po drugi strani pa se bodo na ta način izboljšali pogoji v jami za odkopavanje premoga tam, kjer je debelina izolacijske plasti gline pod vodonosnimi peski tanjša od 20 metrov. Pri tem mislim predvsem na severozahodni del jame Preloge - Gaberke, kjer so zaloge premoga velike.

V tem področju bomo morali začeti odkopavati v obdobju 1994/1995, če bomo hoteli obdržati doseženo odkopno zmogljivost rudnika.

Do obdobja 1994/1995 bo omenjeni problem na vsak način treba rešiti. To pa bomo dosegli s konstrukcijo novega podporja in transportom emulgata po jamskih prostorih.

Ena izmed pomembnih nalog, ki nas tudi še čaka, pa zadeva premogov prah. Raziskave so namreč pokazale, da je v jami tudi premogov prah eksploziven. Zato bomo morali v prihodnje intenzivno delati v smeri preprečevanja te nevarnosti v jami.

V razvojni sektor skupnih služb rudnika spada tudi oddelek za rudarske ško-

de. Naloga tega oddelka ni le delo, ki se nanaša na odkopovanje in nadomestitve objektov na površini, ampak tudi delo pri sanaciji degradirane površine zaradi pridobivanja premoga.

Trudimo se, da bi omilili posledice rudarjenja na površini. Po svojih najboljših zmoglostih skrbimo za to, da bi bila okolica pridobivalnega področja rudnika čimmanj prizadeta - ne le 'lepotno', ampak tudi drugače. Pri izpolnjevanju te naloge pa imamo precejšnje težave, ker so denarna sredstva vedno premajhna. Zato vedno najprej rešujemo le najnujnejše stvari - kar pa z moralnega vidika ni prav."

T. H.

jo, ne. Dejal je še, da mora slovenska politika glasno povedati, ali se je odločila, da bo opustila nacionalno premogovništvo. Poleg tega pa mora odgovoriti tudi, kako bo teklo življenje in delo v občinah, kjer daje ta panoga gospodarstva kruh večini prebivalstva.

Na te zelo kritične in ostre besede je odgovoril Ciril Grebenšek, član predsedstva občinskega sindikalnega sveta Velenje. Dejal je, da je skupščina SR Slovenije pred dobrima dvema letoma sprejela sklepe o prihodnjem razvoju premogovništva in energetike sploh in da je treba preveriti, kako se ti sklepi uresničujejo.

Do razvojnih vprašanj slovenskega premogovništva naj bi opredelil svoj odnos tudi republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, delavci v obeh REK pa se morajo resnično bolj povezati in uskladiti svoja stališča; predvsem pri obravnavah svojega položaja v republiški skupščini. /Diana Janežič/

V jami pred nami ni več vse temno...

Iz pogovora z inženirjem Ivanom Mayerjem, vodjo laboratorija RLV za mehaniko hribin

V okviru našega kombinata imamo nekaj laboratorijev - kot vemo, so to delavnice za izvajanje različnih tehničnih meritev, poskusov in raziskav - o katerih pa večina naših delavcev ve bolj malo. Pa ne zato, ker se v njih ne bi nič dogajalo, temveč zaradi tega, ker je delo v njih zamudno; ker terja raziskovanje, preizkušanje in šele potem se pokažejo rezultati, ki jih lahko tudi širše družbeno okolje spozna za koristne.

Zaradi tega je uredniški odbor Rudarja-Informatorja sklenil, naj laboratorije v našem kombinatu, delavce, ki v njih delajo, in njihovo delo predstavimo v našem glasilu. Tako smo se odpravili najprej v laboratorij RLV za mehaniko hribin, ki ga vodi diplomirani inženir rudarstva Ivan Mayer.

O sebi in svojem delu je inženir Mayer povedal tole!

"Pri RLV sem zaposlen devetnajst let. Prva leta sem delal kot asistent vodje Jame zahod, kasneje sem bil tehnični vodja študija v RLV, nato sem vodil službo razstreljevanja in se hkrati ukvarjal z geomehanskimi raziskavami, povezanimi z nenadnimi izbruhi plina in premoga v jami. Zadnji dve leti pa se ukvarjam samo s temi raziskavami.

Ko sem bil še vodja razstreljevanja, nas je bilo pri omenjenih raziskavah zaposlenih pet delavcev, sedaj pa sva dva.

S podobnimi raziskavami, kot so raziskave, povezane z nenadnimi izbruhi plina in premoga, so se v RLV pred menoj ukvarjali že drugi - le izhodišča zanje so imeli drugačna.

Odkar delam v tem laboratoriju, smo najprej preučevali teoretične osnove nenadnih izbruhov plina in premoga in vzporedno opravljali potrebne laboratorijske raziskave na tem področju. Potem smo v laboratoriju več let preverjali pravilnost svojih predpostavk, sedaj pa s sodelavcem Bogom Čurčijem izdelujeva detektorje za ugotavljanje tistih območij v jami, ki so nevarna z vidika možnosti nenadnih izbruhov plina in premoga. Pri tem uporabljava razne laboratorijske naprave, ki smo jih izdelali v naši delavnici; na primer aparat za

merjenje strižne trdnosti, aparat za konsolidacijo, visokonapetostni permeameter, merilec visokih pritiskov, aparat za ugotavljanje vlage v hribinah, aparat za ugotavljanje prostorninskih sprememb.

Od detektorjev smo izdelali detektor za ugotavljanje vtisne trdnosti v vrtnah, seizmično hidravlično kladivo za longitudinalno valovanje, napravo za ugotavljanje konvergence vrtnine, seizmično hidravlično kladivo za transversalno valovanje, napravo za nameščanje geofonov v vrtnah.

Za delo v našem laboratoriju in reševanje njegove problematike je pri večini tehničnih delavcev v RLV veliko razumevanja; tudi podporo dobivam pri njih. Torej se delati da, razmere za delo pa niso ravno idealne. Konec koncev, kje pa so? Vendar stimulacija za delo je lahko marsikaj; za nekatere celo spodbujanje z negativnim predznakom. Na srečo pa so takšne negativne stimulacije pri nas pravilno dozirane.

Naš laboratorij pri reševanju problematike nenadnih izbruhov plina in premoga v jami sodeluje z

več inštituti v Jugoslaviji in po svetu.

Cilj našega dela je bolj varno in hitrejše napredovanje pri odkopavanju premoga. In rezultati naših raziskovanj so pokazali, da pred nami v podzemlju le ni vse neznan, temno, ampak se da tudi marsikaj predvideti."

Draga Lipuš

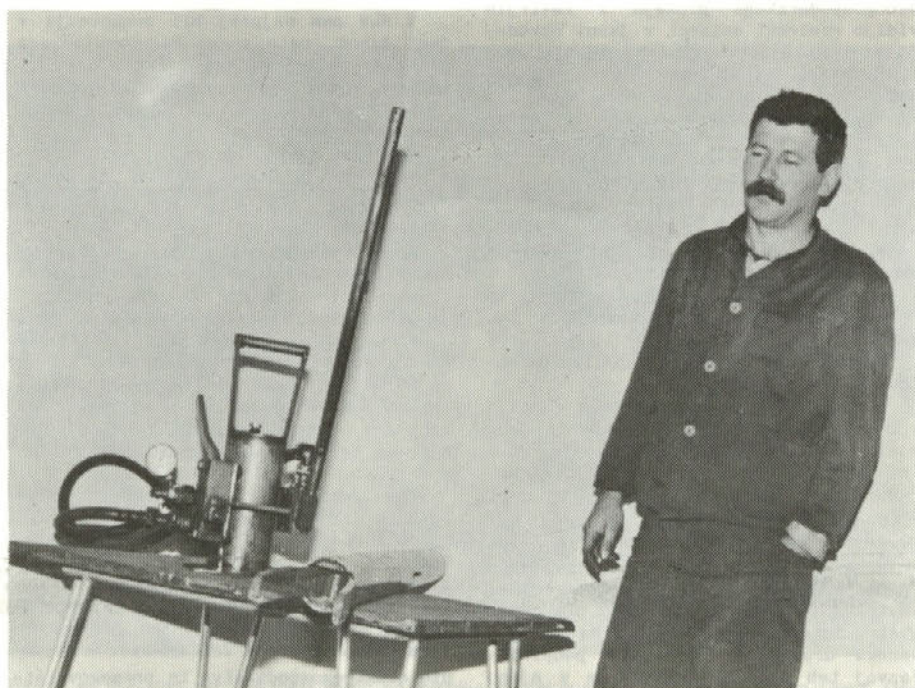
Energetska zmogljivost Jugoslavije

Predstavniki premogovnikov Jugoslavije so na seji skupščine združenja premogovnikov Jugoslavije ugotovili, da lahko premog in hidroenergetske zmogljivosti ob ugodnih ekonomskih pogojih v celoti zadovoljijo oziroma pokrijejo potrebe po električni energiji v Jugoslaviji do leta 2000 - pa še dlje.

Skupne geološke rezerve premoga v Jugoslaviji so konec leta 1986 znašale 26,7 milijarde ton, po oceni pa znašajo več kot 30 milijard ton in tvorijo 84 % vseh rezerv primarne energije v Jugoslaviji. Še možne rezerve pa so ocenjene na 11,7 milijarde ton premoga.

Rezerve urana so bistveno manjše.

Tine Lenarčič, Trbovlje

Detektor za ugotavljanje predelov v jami, v katerih so možni nenadni izbruhi plina in premoga, in njem sodelavec inženirja Mayerja Bogo Čurči.

Prejeli so medobčinsko priznanje in nagrado za inovacijo

Med udeleženci letošnjega velenjsko-mozirskega medobčinskega nagradnega natečaja za najboljše inovacije na področju razvojno-raziskovalne dejavnosti je priznanje in tretjo nagrado prejela skupina delavcev ESO, in to za inovacijo "ranžirni vlak".

Razvoj te inovacije je vodil Tomaž Štrancar, diplomirani inženir strojništva, ki v ESO opravlja dela in naloge vodje oddelka za konstrukcijo in razvoj rudarske opreme, ta oddelek pa spada v službo ESO za projektiranje in konstruiranje.

Naš pogovor z inženirjem Tomažem Štrancarjem o inovaciji "ranžirni vlak"

Kako je prišlo do te inovacije?

Do te inovacije, ki spada med racionalizacije, je prišlo bolj ali manj po naročilu. V našem rudniku so namreč izrazili potrebo po razvoju čim boljšega tipa takšnega vlaka doma. Torej, da bi v našem kombinatu za potrebe RLV razvili primeren tip ranžirnega vlaka za transport bremen po jamskih visečih tirnih progah.

To potrebo pa smo potem v ESO sprejeli kot našo razvojno-raziskovalno nalogo v okviru programa za razvoj proizvodnje sodobne rudarske transportne opreme.

Pri tem nam ni šlo le za izboljšanje posameznih sestavnih delov ranžirnega vlaka tuje izdelave, čeprav smo tudi to delo opravili res dobro, saj smo, denimo, za konstrukcijo sestavnega dela vlaka ranžirni maček našli celo boljše rešitve, kot je bila pri originalnem ranžirnem mačku nemške izdelave, ki ga sedaj še uporabljajo v jamah RLV.

Poleg tega smo namreč tudi vse elemente za izdelavo ranžirnega vlaka, ki jih je bilo treba upoštevati, nadomestili z domačimi; razen drobnega elementa na dvizni gredi tega vlaka, ki ne pomeni veliko ne s tehničnega vidika ne z vidika vrednosti.

Povejte kaj več o konstruiranju tega ranžirnega vlaka!

Vlak sestavlja več elementov, ki smo jih konstrukcijsko razvijali postopoma.

Vlečni element vlaka je ranžirni maček, nosilni in dvigalni del vlaka je sestavljen iz ene ali več dviznih gredi, varnostni element za zaviranje vlaka pa je zavorni maček.

Vse te elemente povezujejo vezni drogovci, celoten vlak pa poganja hidroagregat.

Glavno konstrukcijskih del smo opravili pri razvoju zavornega mačka, nato smo približno dve leti razvijali dvizne gredi, ranžirni maček pa je "nastal" v razmeroma kratkem času - letos.

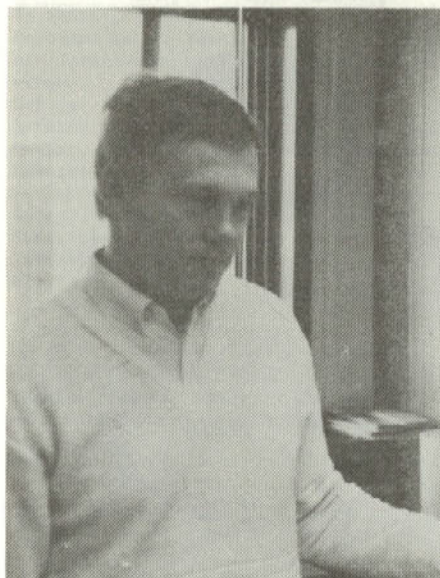
Ta racionalizacija je že tudi v celoti uresničena in širje predstavljena. Kajti prototip ranžirnega vlaka smo aprila predstavili na razstavi rudarske

opreme v okviru spomladanskega zagrebškega velesejma, sedaj pa je v poskusnem obratovanju v jami Preloge.

Prvi rezultati poskusnega obratovanja prototipa so zelo ugodni; posebno, kar se tiče ranžirnega mačka.

Inovacijska dejavnost še vedno ponekod ni dovolj cenjena in se stežka prebija naprej. Ste tudi vi imeli pri tem inovacijskem delu kakšne težave?

Tipičnih težav, ki jih imajo racionalizatorji, raziskovalci in izumitelji, nismo imeli; ne pri tej nalogi ne pri katerikoli drugi. Prej nasprotno: spodbujali so nas in nas še spodbujajo in mnogokrat smo za končnega uporabnika

Tomaž ŠTRANCAR: "Tipičnih težav, ki jih imajo racionalizatorji, raziskovalci in izumitelji, nismo imeli."

naših inovacijskih izdelkov še prepočasni.

Imeli pa smo težave, ki so tipične pri delu konstruktorjev; to so težave zaradi omejenih možnosti izbire materialov in sestavnih delov za končni izdelek.

Veliko dela in truda konstruktorjev in projektantov je včasih zaman. Pri projektiranju predvidimo na primer neki material, potem pa ga ne dobimo, čeprav nam ga je proizvajalec v ponudbi obljubil. Drugačen material ali sestavni del pa seveda ni stoodstotno zamenljiv s prvotno predvidenim in zato je treba narediti adaptacije osnovne zamisli.

Omenjenim težavam se v naši državi ne more izogniti praktično noben konstruktor, medtem ko je v razvitih državah povsem drugače: proizvajalci raznih materialov ali polizdelkov kar sami ponujajo najprimernejše izdelke.

Kljub vsemu vaš ranžirni vlak zdaj pos-

kusno obratuje v jamah našega rudnika. Kako pa bo z njegovo redno uporabo, v našem in tudi drugih rudnikih - bo terjala pri njem še kakšne spremembe?

Ranžirni vlak bodo uporabljali za krajše Transporte težkih bremen po rudniških deloviščih ali za transport bremen od glavnih udniških transportnih poti do delovišč. Lahko pa bi ga uporabljali tudi za premikanje drugih rudniških vlakov.

Nosilnost ranžirnega vlaka je odvisna od strmine terena, po katerem prevažajo bremena.

Največja teža, s katero bi lahko obremenili dvizno gred vlaka, bi lahko bila tudi do 6 ton; seveda le na rahlo strmem terenu, saj se vlečna moč ranžirnega mačka porabi tudi za premagovanje njegove lastne teže. Vendar bomo že z manjšo zmogljivostjo dvizne gredi od 6 ton zadovoljili potrebe pri transportu najtežje rudniške opreme kakor tudi pri montažah in demontažah opreme v rudniku.

Nosilna zmogljivost našega vlaka za uporabo v rudnikih torej ni problematična, je pa problematično to, da je v svojem gibanju prostorsko omejen z dolžino električnega kabla za dovajanje energije hidroagregatu, ki ga poganja.

Dovod energije za ranžirni vlak smo sicer skušali urediti s posebnim vodenjem kabla in to je tudi bila ena od naših racionalizacij, ki smo jo prikazali na letošnji velenjsko-mozirski medobčinski razstavi inovacij. Vendar se nam to vodenje ni prav obneslo, ker smo ga v jami preizkusili na precej ponesrečeni lokaciji; v delu jame, kjer so bile montageološke razmere zelo težke. Ob ponovnem preizkusu - s študijskim oddelkom skupnih služb RLV smo se že dogovorili, da ga bomo lahko ponovno preizkusili ob prvi montaži ali demontaži kakšnega pripravkega delovišča - pa upamo, da se bo tudi ta naša inovacija obnesla.

Če bi nam uspelo doseči akcijski radij ranžirnega vlaka 300 ali celo 400 metrov, bi s tem namreč lahko rešili tudi marsikateri problem pri transportu v manjših rudnikih in tako naredili naš ranžirni vlak zanimiv tudi zanje. Saj v manjših rudnikih transport ni tako razvejen kot v RLV in si zaradi majhne proizvodnje tudi kakšnih večjih investicij v transport ne morejo privoščiti.

Diana Janežič

Naš kombinat na 99. mestu

Letos septembra je v posebni izdaji Ekonomske politike, ki izhaja v Beogradu, bil objavljen tudi seznam največjih proizvodnih organizacij združenega dela v Jugoslaviji po celotnem prihodu in še štirih merilih v letu 1987.

Na vrhu tega seznama je INA Zagreb, na 2. mestu NAFTAGAS Novi Sad, na 3. mestu RMK Zenica in potem naprej še vse do 10. mesta - na katerem je slovenska sestavljena organizacija ISKRA - proizvodne organizacije izven naše republike.

Nadalje pa na tem seznamu od največjih slovenskih proizvodnih organizacij združenega dela najprej najdemo Slovenske železarne - na 14. mestu, takoj za njimi Gorenje, naš kombinat pa šele na 99. mestu; vendar leto prej se je uvrstil še slabše - na 110. mesto! /M.Ž./

PORTRET

Karel Koželj, jubilant 30 let dela

TEH 30 LET SE JE OBRNILO TAKO ZELO HITRO...

Rojstvo - začetek vsakega življenja, prva z muko izbojevana bitka. V vsakem človeku živi le kot bled odsev tistega, kar so mu kot pravljico pripovedovale matrine ustnice: "Takrat, pred leti, je skozi zrak zaplaval nebogljjen jok..."

A pravijo, da je tudi drugačno rojstvo; takšno, ki se človeku globoko vžge v spomin.

Karlija, kot ga kličemo, Koželja je mati rodila doma, v Celju - 24. junija 1940. Bil je prvorojenec v Koželjevi družini.

"V Velenje smo se preselili leta 1942. Štiri leta smo stanovali na velenjskem gradu, ko pa so bili zgrajeni prvi bloki, je v enem izmed njih dobila stanovanje tudi naša, tedaj petčlanska družina," pove na začetku pogovora Karli.

Mimogrede se mu utrne še spomin na leto 1944, ko sta z mamo večkrat obiskala očeta v Kotih v Šentilju - bil je partizan v Tomšičevi brigadi. Potem pa se z besedami in mislimi znajde v letu 1951, ko so se Koželji ponovno selili.

"Telega leta je oče namreč dobil od Rudnika lignita Velenje, kjer je bil zaposlen, leseno barako za velenjskim gradom," pove in nadaljuje:

"Pri postavitvi barake sem očetu veliko pomagal in tako sem že kot enajstletni otrok dodobra spoznal in okusil trde delovne navade.

Bil pa sem v tistih letih seveda tudi šolar; naša šola pa je bila v stari zgradbi, ki je svoj čas bila konjušnica - ali vsaj pravili so ji tako.

Po končani osnovni šoli sem se želel izučiti za avtomehanika. A za to nisem imel možnosti, saj naša družina se je preživljala le z eno plačo, pri hiši pa je bilo pet lačnih otroških ust."

Karlijeva želja, da bi nekoč bil avtomehanic, se je hitro razblinila. Namesto da bi šolanje nadaljeval, se je leta 1956 zaposlil v klasirnici RLV. Preden pa je dobil delovno knjižico, je moral še v delovno brigado.

"To je bila vstopnica, da sem sploh dobil delo," pove Karli in potlej še, da je njihova brigada pomagala pri izgradnji prve sodobne osnovne šole v Velenju - Miha Pintar-Toledo.

Ko govori nato o letih, v katerih je delal v jami, se na njegovem obrazu zrcali zadovoljstvo...

"V jami sem opravljal odgovorna kopaška dela - bil sem vodja strojnih priprav.

V tistih letih smo s pripravami sodelovali pri prebojih Tičnica, Škalski rep, Zahod, Pesje.

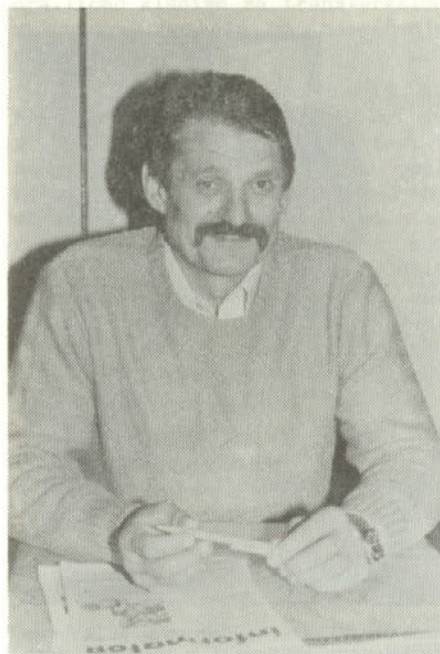
Naša izmena je bila večkrat rekorder - s stroji PK 3 in F 6, saj smo bojda postavljali evropske in celo svetovne rekorde.

Bili smo mladi in godila so nam takšna priznanja, čeprav pa na rovaš divjanja s stroji po jami nismo nič več

zaslužili kot drugi. Potem pa je leta 1971 prišlo v jami do skupinske nesreče, in sicer nekaj metrov pred prebojem nadkopa Pesje, v kateri sva bila hudo poškodovana dva rudarja."

Prek nasmejanega obraza mu ob zadnjih besedah huščne senca. A le za droben hip... Bolečino doživetelega mu je že omilil čas, ostal pa mu je neizbrisen pečat najlepših let, preživetih med rudarji v jami.

"Ko so mi zdravniki povedali, da bo kljub hudi poškodbi - imel sem namreč zlomljen vratni del hrbtenice - moje zdravje kolikor toliko dobro, se mi je zdelo, da sem se drugič rodil... Srečen sem vzel, kar mi je ponudilo življenje pred mano, čeprav se je bilo na vsakdanje 'zunanje' delo težko privaditi. Za delo v jami namreč kot invalid III. kategorije po nesreči nisem bil več sposoben," še pove Karli, potem pa začne pripovedovati o delih in nalogah, ki jih opravlja, odkar ne dela več pod zemljo.

Karel Koželj - preden je dobil delovno knjižico, je moral še v delovno brigado!

"Preden sem bil leta 1983 premeščen v kadrovsko-socialno službo našega kombinata, sem opravljal dela in naloge izmenovodje varnostnikov v kombinatu, referenta za stanovanjska vprašanja in pomočnika vodje samskih domov kombinata. Zdaj pa že od leta 1984 opravljam tudi nekakšno tiho poslanstvo: prikazovati se moram na pragu domov tistih družin naših delavcev, ki jih doleti - kakor tudi delovno organizacijo, na katero so navezane - najhujše..."

O tem, kdaj je tudi to poslanstvo najhujše, kar človeka lahko doleti, Karli pravi, da je takrat, ko mora povedati novico o nesreči nekoga, ki ga je tudi sam dobro poznal; ki je bil nekoč tudi njegov sodelavec.

"Drugače pa se trudim to poslanstvo opravljati tako, da je čimmanj boleče za svoje umrlega, in mislim, da mi to tudi uspeva," še prida.

"Danes skrbimo za 42 družin pri delu ponesrečenih rudarjev in še drugih delavcev našega kombinata," pripoveduje

naprej, "in jaz skušam tem družinam pomagati tudi zunaj svojega delovnega časa. Za to delo ne pričakujem plačila; zadovoljen sem že, ko vidim, da me člani teh družin vedno radi in lepo sprejmejo."

Karli opravlja tudi svoje sedanje delo z veseljem, včasih pa le pomisli, da bi ga menjal. In zakaj?

"Dela in naloge, ki jih opravljam, so v kombinatu premalo cenjene in ovrednotene," trdi Karli in v isti sapi doda: "Mene to ne moti, saj dobivam nadomestilo osebnega dohodka, ki gre invalidom za radi manj vrednotenega drugega dela. A sprašujem se, kako bo z osebnim dohodkom za dela, ki jih zdaj jaz opravljam, zadovoljen tisti delavec, ki bo za mano opravljal ta dela in ne bo dobival še kakšnega nadomestila osebnega dohodka."

Kljub tem pomislekom je Karliju od del, ki jih je opravljal od nesreče dalje, ki ga je spravila iz jame, še najljubše ravno njegovo sedanje delo.

Vestno in pošteno ga opravlja, vendar pa zaradi tega - tako pravi sam - ni nikoli bila prikrajšana njegova družina.

"Vedno pa sem našel čas tudi zase," poudari ob tem in nadaljuje:

"16 let sem bil aktiven član nogometnega kluba Rudar. Potem sem se leta 1968 zapisal atletskim stezam; najprej sem bil tekmovalec, zadnja leta pa sem atletski sodnik pri velenjskem atletskem klubu.

Poleg tega sem bil družbenopolitično aktiven, saj sem bil prvi predsednik sveta velenjske mestne krajevne skupnosti Desni breg, član iniciativnega odbora za napeljavo toplovodnega omrežja v tej krajevni skupnosti, večkrat pa sem opravljal tudi funkcijo sekretarja njene osnovne organizacije ZK."

Pestra in plodna je torej delovna pot, ki jo je prehodil Karli.

"In tako zelo hitro se je obrnilo teh trideset let," je med vzdihom dejal.

T. H.

ZAHVALA

Sindikalni organizaciji in sodelavcem v elektro službah temeljne organizacije RLV Klasirnice, gobbenikom velenjske rudarske godbe in drugim se zahvaljujem za vse, kar so storili ob smrti mojega očeta Jožeta Herlahja; za izraze sožalja, darovano cvetje, postavitev častne straže ob njegovem mrtaškem odru, igranje žalostink in spremstvo na njegovi zadnji poti.

Milan HERLAH

Imetnikom nakaznic za deputat premoga

Nakaznice za deputat premoga za leto 1988 so veljavne samo do vključno 23. 12. 1988. Tako je napisano tudi na njih. Torej jih morate vsi, ki jih še niste izkoristili, v tem roku izkoristiti, ker drugače vam bodo propadle.

Rudnik lignita Velenje

ŠPORT IN REKREACIJA

Smučarski tečaji v prihodnjem letu

Tudi v letu 1989 bomo v času zimskih šolskih počitnic (od 16. do 27. januarja) in v tednu takoj po njih organizirali začetne in nadaljevalne smučarske tečaje za delavce našega kombinata in njihove družinske člane; v času šolskih počitnic predvsem za družine delavcev s šoloobveznimi otroki, v dneh takoj po njih pa za družine brez šoloobveznih otrok.

Tečaji bodo potekali v rekreacijsko-turističnem centru Golte nad Mozirjem, prijave zanje pa bo sprejemal rektorator Jože Grubelnik - v upravni zgradbi našega kombinata Rudarski 6 v Titovem Velenju (II. nadstropje) - in sicer vsak dan od danes, 25. novembra, do sobote, 17. decembra, od 6. do 14. ure.

Udeleženci tečajev si boste morali sami plačati hrano in vozovnice za smučarske vozne naprave, delno (vsak 15 000 dinarjev) pa tudi vožnje z avtobusom na tečaj in nazaj.

Petdnevna vozovnica z vračunanim popustom, do katerega je tečajnik upravičen, za starejšega tečajnika od 15 let stane 100 000 dinarjev in za mlajšega 72 000 dinarjev, ene in druge vozovnice pa si lahko kupite pri Jožetu Grubelniku ob prijavljanju za tečaj.

Avtobusni prevoz za tečajnike bo organiziran od Rdeče dvorane v Titovem Velenju do smučišča na Golteh in nazaj.

Avtobus bo vse dni, ko bodo potekali

Z enega od naših smučarskih tečajev na Golteh v preteklih letih.

tečaji, odpeljal proti Goltem ob 7.30 in se vračal ob 16. uri.

Komisija za šport in rekreacijo pri sindikalni konferenci kombinata

Iz programa prireditev pri kulturnem centru IVAN NAPOTNIK - Titovo Velenje

V soboto, 3. decembra,
ob 10. uri v velenjskem domu kulture:

PRAVLJIČARJEVE PRAVLJICE - lutkovna predstava za najmlajše - priredba pravljic o Rdeči kapici in Princesi na zrnu graha - odličnega češkega lutkarja, režiserja in pisca tekstov za lutkovni oder Jiržija Streda.

Vstopnice so po 2 000 din.

V sredo, 7. decembra,
ob 19.30 v velenjskem domu kulture:

TA VESELI DAN ALI MATICEK SE ŽENI - veseloigra Antona Tomažca Linhartarja v izvedbi Slovenskega ljudskega gledališča-Maribor

Režija: Vinko Möderndorfer

Igralci: Vlado Novak, Anica Veble, Zvone Hribar, Irena Varga, Renato Jenček, Rado Pavalec, Ivo Leskovec, Irena Mihelič, Zvonko Funda, Janez Klasinc, Peter Šprajc, Vita Gregorc, Ivan Orešič in številni kmečki fantje in dekleta

Izvenabonmajske vstopnice so po 10 000 din.

V soboto, 10. decembra, predvidoma
ob 10.30 v velenjskem domu kulture:

osrednja proslava 100-LETNICE ROJSTVA IVANA NAPOTNIKA, velikana med slovenskimi kiparji, rojenega v Zavodnjah nad Šoštanjem

Vstop prost!

ALI JE DANES SMISELNO VZETI POSOJILO?

So stvari, ki jih danes lahko rešimo le s posojilom.

Ljubljanska banka-temeljna banka Velenje vam daje vrsto različnih posojil:

- posojila za graditev, nakup in adaptacijo hiše ali stanovanj,
- posojila za razvoj dejavnosti malega gospodarstva,
- posojila za pospeševanje pridelave hrane.

Namenska posojila

- za plačilo zdravstvenih storitev
- za nakup rabljenega avtomobila
- za plačilo telefonskega priključka
- za nakup računalnika...
- potrošniška posojila

Podrobnejše informacije dobite v vseh naših enotah.

S posojili Ljubljanske banke za različne namene in dejavnosti boste uspešno uresničili svoje načrte.

Vabilo Cankarjevega doma v Ljubljani

Letos smo v Cankarjevem domu za najmlajše pripravili posebno zanimiv praznični program.

Od 18. do 31. decembra bo v srednji dvorani Cankarjevega doma vsak dan na sporedu sodobna glasbeno-plesna pravljica

BIKEC FERDINAND

Ta pri nas nadvse priljubljena otroška slikanica je pred leti doživela že kar nekaj predstavitev. Zdaj pa odraščajo že nova generacija otrok, ki Ferdinanda še ne poznajo. Zato smo si ga izbrali za vsebino predstave, ki bo naše darilo otrokom vseh starosti za praznične čase ob novem letu. Odločili smo se za sodobno plesno postavitev in povabili k sodelovanju naše zdaj že stalne sodelavce, ki pa vsakič presenetijo s čim novim: Plesni teater, Ljubljana.

Projekt smo zaupali Kseniji Hribarjevi, umetniškemu vodji teatra, ki bo predstavo režirala in koreografirala. Za soavtorje si je poleg plesalcev izbrala odlično ekipo. Čustveno in dinamično glasbo je na novo komponiral Urban Koder in jo posnel z odličnimi glasbeniki, kot so Stanko Arnold, Jerko Novak in drugi. Vsebinsko nam bo poleg plesalcev zapela in odigrala Vita Mavrič, na besedilo, ki ga je napisal Ervin Fritz. Za likovno podobo bo skrbela Alenka Vogelnic.

Ksenija Hribar, režiserka in koreografinja, je o predstavi povedala:

"Zakaj mislim, da je Bikec Ferdinand danes zelo primerna in aktualna tema? On je vendar prvi znani mirovnik med biki! Ne da se zapeljati burnemu topotanju bikovskih kopit po arenah prestolnice, niti se ne zmede ob pobliskavanju morilskega orožja toreadorjev. Njegovo milo srce v krvoločni množici opazi samo rožice v laseh dam, mirno sede na svoje mogočno ozadje in - rešen je!"

Kot smo omenili, si bo Bikca Ferdinanda mogoče ogledati vsak dan od 18. do 31. decembra ob 10. in 16. uri. Seveda bo med predstavami otroke obiskal dedek Mrz in jih obdaril.

Predstavo posebej priporočamo vsem delovnim organizacijam kot novoletno darilo za otroke njihovih delavcev ter šolam in vrtcem.

Rezervacijo za predstavo Bikca Ferdinanda in vaše želje za obdaritvijo vaših otrok nam sporočite po tel. 221-121, int. 447, ali 222-835. Cena vstopnice je 4 000 din.

Svetujemo vam, da pohitite s skupinskimi prijavi.

Kviz za naše delavce v samskih domovih pred dnevom republike

V kavarni obrata družbene prehrane našega kombinata v Titovem Velenju bo danes, 25. novembra, od 17. ure naprej potekalo tekmovanje v odgovarjanju na vprašanja iz zelo različnih tem; torej kviz, ki bo gotovo zanimiv - tudi zato, ker bo to finale poprejšnjih tekmovanj naših delavcev, ki stanujejo v samskih domovih, pred 29. novembrom, dnevom republike. /T. H./

